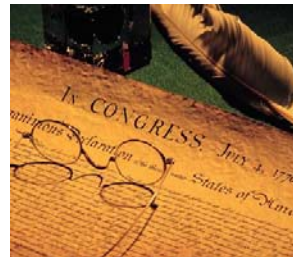

Glossary

Intermediate School Level Social Studies Glossary

English / Albanian

Translation of Social Studies terms based on the Coursework for Social Studies Grades 6 to 8.

Word-for-word glossaries are used for testing accommodations for ELL/LEP students

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and World Languages

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of The University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Rochester
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed.D.	Beechhurst
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Monticello
JUDITH CHIN, M.S. in Ed.	Little Neck
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S. in Ed., M.S. in Ed.	Morristown
CATHERINE COLLINS, R.N., N.P., B.S., M.S. in Ed., Ed.D.	Buffalo
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., C.A.S.	New Hempstead
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
ELIZABETH S. HAKANSON, A.S., M.S., C.A.S.	Syracuse
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
SUSAN W. MITTLER, B.S., M.S.	Ithaca

Commissioner of Education and President of The University

MARYELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH R. BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
A	
abolition	heqje/abolicion
abuses	abuzime
acculturation	akulturim
adaptation	përshtatje
advantages	avantazhe/ përparësi
agrarian	bujqësor/agrar
Albany Plan of Union	Plani i bashkimit të Ollbënit
alien	i huaj
alliance	aleancë
alliances	aleanca
Allied powers	fuqi aleate
amendment	amendament
American Federation of Labor	Federata Amerikane e Punës
American Railway Union	Sindikata Amerikane e Hekurudhave
American Revolution	Revolucioni Amerikan
American system (Clay)	sistem amerikan (Clay)
ancestors	paraardhës
ancestors worship	adhurim i paraardhësve
animism	animizëm
Annapolis Convention	Konventa e Anapolisit
anthropology	antropologji
Anti-Federalists	antifederalistë
appeasement	pajtim
apportionment	shpërndarje/ndarje/përpjesëtim
architectural drawings	skica arkitekturale
army	ushtri
Articles of Confederation	Nenet e Konfederatës
artifacts	artefakte
assassination	vrasje/atentat
assassinations	vrasje/atentate
Assembly	asamble/kuvend/tubim
astronauts	astronautë
atomic bomb	bombë atomike
austerity	masa shtrënguese
autonomy	autonomi
Axis powers	fuqitë e boshtit
Aztecs	aztekë
B	
baby boom	shtim i menjëhershëm i lindshmërisë (baby boom)
banking	bankar
Berlin airlift	ura ajrore e Berlinit/korridori ajror i Berlinit
Berlin Wall	Muri i Berlinit
bicameral	me dy dhoma
bicameral legislature	parlament me dy dhoma
blitzkrieg	luftë rrufe

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
Bolshevik Revolution	Revolucioni Bolshevik
bonds	lidhje
British North America Act	Akti Britanik i Amerikës së Veriut
Buddhism	budizëm
business	biznes
business organization	organizatë biznesi
C	
Camp David Accord	marrëveshja e Kamp Dejvid
campaign	fushatë
Canada	Kanada
Canadian Bill of Rights	Deklarata Kanadeze e të Drejtave
canal	kanal
Caribbean	Karaibe
categories	kategori
Catholics	katolikë
census reports	raporte regjistrimi të popullsisë/raporte censusi
Central America	Amerikë Qendrore
characteristics	karakteristika
checks and balances	parim i ndarjes dhe balancimit të pushteteve
chemical warfare	luftë kimike
child labor	punë e fëmijëve
Christianity	krishterim
chronological order	rend kronologjik
chronology	kronologji
civil service	shërbim civil
civil war	luftë civile
clan	klan
Cold War	Luftë e Ftohtë
collapse	rënie/bastisje/shembje/rrëzim
commerce	tregti
Common good	e mirë e përgjithshme
communism	komunizëm
communist nations	vende komuniste/shtete komuniste
competition	konkurs
compromise	kompromis/bëj kompromis
Compromise of 1850	Kompromisi i 1850
Confucianism	konfucianizëm
conscription	rekrutim/regjistrim
Conservation Day	Dita e Ruajtjes/Dita e Konservimit
Constitutional Amendments	amendamente kushtetuese
Constitutional Convention	marrëveshje kushtetuese
construction	strukturë
consumer society	shoqëri konsumatore
consumption	konsum
containment	frenim
continental congress	kongres kontinental

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
convention	konventë
cooperation	bashkëpunim
corruption	korrupsion
cotton	pambuk
court cases	çështje gjyqësore
credit	kredi/atribuoj
Cuban missile crisis	kriza e raketave të Kubës
cultural diffusion	difuzion kulturor
cultural diversity	diversitet kulturor
cultural identity	identitet kulturor
cultural patterns	modele kulturore
cultural understanding	mirëkuptim kulturor
currency	monedhë
D	
debate	debat/debattoj
Democratic Party	Partia Demokratike
democratic society	shoqëri demokratike
depression	depresion
depressions	depresione
deregulation	liberalizim
direct election of Senators	zgjedhje e drejtpërdrejtë e senatorëve
direct versus indirect election	zgjedhje e drejtpërdrejtë kundrejt zgjedhjes jo të drejtpërdrejtë
disabled	i paaftësuar/me aftësi të kufizuar
disadvantages	disavantazhe
disarmament	çarmatim
discrimination	diskriminim
diseases	sëmundje
doctrine	doktrinë
domestic	i brendshëm
Domestic policy	politikë e brendshme
draft riots	rebelime kundër rekrutimeve
Dust Bowl	Stuhitë e Rërës
E	
Eastern Hemisphere	hemisfera lindore
economic development	zhvillim ekonomik
Economies (traditional, command, market, and mixed)	ekonomi (tradicionale, e centralizuar, tregu dhe e përzier)
elastic clause	klauzolë elastike
electoral	zgjedhor
emancipation	emancipim
Emancipation Proclamation	Shpallja e Lirimit të Skllëvërve
Embargo Act	ligji për embargon
emergence	shfaqje/dalje
empathy	empati

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
F	
fact / opinion	fakt / opinion
famine	uri/zi buke
Far West	Perëndimi i Largët/Perëndimi i Egër
farmer	bujk/fermer
fauna	faunë
federal	federal
“federal” (“national”) government	qeveri "federale" ("kombëtare")
Federal Reserve Act	ligj për rezervën federale
federal system	sistem federal
federal union	bashkim federal
Federalism	federalizëm
Federalist Papers	Artikujt Federalistë
Federalists	federalistë
Filipinos	filipinas
financial institutions	institucione financiare
First Continental Congress	Kongresi i Parë Kontinental
flora	florë
foreign	i huaj/i jashtëm/emigrant
foreign aid	ndihmë e jashtme/ndihmë nga jashtë
foreign markets	tregje të jashtme
foreign policy	politikë e jashtme
foreign trade	tregti e jashtme
Fort Sumter	Fortesa Sumter
Fourteen Points	Katërmbëdhjetë Pikat
franchise	privilegj
freedom trail	shteg i lirisë
French and Indian War	lufta franko-indiane
French Revolution	Revolucioni Francez
French-Canadian	franko-kanadez
frontier	kufi/front
fugitive slave laws	ligje për skllëvërit e arratisur
G	
gender	gjini
genocide	gjenocid
global economy	ekonomi globale
“Good Neighbor Policy”	"Politikë e fqinjësisë së mirë"
graduated income tax	taksë progresive
Grange	shoqatë fermerësh (Grange)
Great Britain	Britani e Madhe
Great Compromise	Kompromisi i Madh
Greece	Greqi
grids	rrjete

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
H	
Harlem Renaissance	Rilindja e Harlemit
Haymarket Riot	kryengritja e Hejmarket/masakra e Hejmarket
heroes	heronj
heroines	heroina
Hinduism	hinduizëm
historian	historian
historical analysis	analizë historike
historical development	zhvillim historik
holocaust	holokaust
human dignity	dinjitet njerëzor
human rights violations	shkelje e të drejtave të njeriut
I	
identity	identitet
illustrate	ilustroj
impact	ndikim/ndikoj
impacts	ndikime
impeachment	denoncim/akuzë/fajësim
imperialism	imperializëm
imperialist	imperialist
incarceration	burgosje/burgim/heqje lirie
Incas	inkas
income	të ardhura
income tax	tatim mbi të ardhurat
India	Indi
indigenous development	zhvillim indigjen
industrial	industrial
industrial power	fuqi industriale
Industrial Revolution	Revolucioni Industrial
Industrial Workers of the World	Punëtorët Industrialë të Botës (Industrial Workers of the World)
inflation	inflacion
initiative	nismë/iniciativë
institution	institucion
integrity	integritet
interactions	bashkëveprime/ndërveprime
international	ndërkombëtar
internment	internim
interrelationships	ndërvartësi/marrëdhënie të anasjella
interstate	ndërshtetëror
interstate commerce	tregti ndërshtetërore
interstate highway system	sistem i autostradave ndërshtetërore
intervention	ndërhyrje
intolerance	intolerancë/papajtueshmëri
investments	investime
involvement	përfshirje

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
Irish	irlandez/irlandisht
Islam	islam
isolation	izolim
isolationism	izolacionizëm
Italy	Itali
J	
Japanese	japonez
Japanese-Americans	japonezo-amerikanë
Jews	hebrenj
Judaism	judaizëm
Judicial review	shqyrtim gjyqësor
justice	drejtësi
K	
Kansas-Nebraska Act	ligji "Për Kansas-Nebraskën"
Kellogg-Briand Pact	Pakti Kellogg-Briand/Pakti i Parisit
kinship	lidhje fisnore/farefisni
Knights of Labor	Kalorësit e Punës
Korean War	luftë koreane
L	
labor markets	tregje pune
labor union	sindikatë
land bridge	urë lidhëse
Land Ordinance of 1785	dekreti për tokën i vitit 1785
Latin America	Amerikë Latine
latitude	gjerësi
League of Nations	Lidhja e Kombeve
legislation	legjislacion
legislature	legjislaturë
leisure activities	aktivitete zbavitëse
life expectancy	jetëgjatësi e pritshme
limited government	qeverisje e kufizuar
Lincoln-Douglas debate	debati Linkoln-Dagllas
literature	letërsi
longitude	gjatësi gjeografike
Louisiana Purchase	blerja e Luizianës
loyalists	përkrahës
M	
Manhattan Project	Projekti "Manhatan"
Manifest Destiny	Fati i Shpërfaqur
majority rule	sundim i shumicës/qeverisje e shumicës
manufactured goods	mallra industriale
manufacturing	prodhim/manufakturë
Marshall Plan	Plani "Marshall"
Mayas	Maja
Mayflower Compact	marrëveshja e Mayflower

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
Memorial Day	Dita e Dëshmorëve
mercantilism	merkantilizëm
Mexican War	lufta meksikane
Mexicans	meksikanë
Middle Ages	mesjetë
middle class	shtresë e mesme
Midwest	Miduest
military	ushtarak
minorities	pakica/minoritete
minority	pakicë/minoritet
Missouri Compromise	kompromisi i Misurit
Mobile society	shoqëri dinamike
mobilization	mobilizim
Monroe Doctrine	Doktrina e Monrosë
monuments	monumente
Muckrakers	demaskuesit
N	
NAACP	NAACP (Shoqata Kombëtare për Përparimin e Njerëzve me Ngjyrë)
NAFTA	NAFTA (Marrëveshja e Tregtisë së Lirë e Amerikës së Veriut)
narratives	tregime/rrëfenja
national	kombëtar
national origins	origjina kombëtare
nationalism	nacionalizëm
Native American Indians	indianë vendas të Amerikës
NATO	NATO
natural boundaries	kufij natyrorë
natural resources	burime natyrore
naturalization	natyralizim
navigation	lundrim/navigim
navy	marinë
Nazi Germany	Gjermania naziste
Nazi Holocaust	holokausti nazist
Neolithic Revolution	revolucion neolitik
neutrality	neutralitet/asnjanesi
New Deal	Kursi i Ri
newspapers	gazeta
noninterference ("laissez-faire")	mosndërhyrje ("laissez-faire")
"normalcy"	"normalitet"/ gjendje normale
Northwest Ordinance	Dekreti për Veriperëndimin
nuclear	nuklear/bërthamor
nuclear families	familje të thjeshta/familje elementare
nuclear family	familje e thjeshtë/familje elementare
nullification	anulim/shfuqizim

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
O	
oil	vaj/naftë
Open Door Policy	politikë e dyerve të hapura
opportunity costs	kosto oportune
oppression	ndrydhje
oral histories	gojëdhëna
ordinance	dekret
Oregon Territory	territori i Oregonit
overpopulation	mbipopullim
P	
Panama Canal	kanali i Panamasë
Parliament	parlament
patriots	patriotë
Patroonship system	sistem i pronarëve të tokave
peace	paqe
peacekeeping	ruajtje e paqes/paqeruajtës
perceptions	perceptime
periodization's	periodizim
persecution	persekutim
Persian Gulf War	Lufta e Gjirit Persik
perspective	perspektivë/pikëpamje
pioneers	pionierë/pararendës
plantation	plantacion
plantation system	sistem plantacionesh
pledge of allegiance	betim besnikërie
policy	politikë
political boundaries	kufij politikë
political parties	parti politike
political power	fuqi politike
politics	politika
popular vote	votë popullore/votë e popullit
Populist movement	lëvizje populiste
postwar	i pasluftës
Poughkeepsie Convention	konventa e Poughkeepsie
poverty	varfëri
preamble	hyrje/parathënie
precedent	paraprijës/i mëparshëm
Preindustrial Age	epokë paraindustriale
President's cabinet	kabineti i Presidentit
primary elections	zgjedhje paraprake
primary sources	burime kryesore
principles	parime
privileges	privilegje
proclamation	shpallje/deklarim
productivity	produktivitet/prodhimtari
profit	përfitim/përfitoj

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
progressive	progresiv/gradual
Progressive leaders	udhëheqës progresivë
prohibition	ndalim
propaganda	propagandë
prosperity	prosperitet
protests	protesta
psychology	psikologji
Puritans	puritanë
pursuit of happiness	kërkim i lumturisë
Q	
Quakers	kuakerë
Quebec Act	Ligji i Kebekut
Quota Act	ligji për kufizimin e imigrimit
R	
racial	racial/racor
racial discrimination	diskriminim racial/diskriminim racor
racism	racizëm
railroads	hekurudha
ratification	ratifikim/miratim
rationing	racionim
recall	tërheqje/revokim/prapësim
recall election	referendum për revokim
reconstruction	rindërtim
reductions	reduktime/pakësime
referendum	referendum
reform	reformë
reform movement	lëvizje reformatore
regulation	rregullim/rregullore
reliability	besueshmëri/qëndrueshmëri
relief	lehtësim/ndihmë
Renaissance	Rilindje
reparation	dëmshpërblim
reparations	dëmshpërblime
representation	përfaqësim
repression	shtypje
"Republican" government	qeveri "republikane"
Republican Party	Partia Republikane
resignation	dorëheqje
restrict	kufizoj
Rights of the minority	të drejtat e pakicës
river civilizations (Mesopotamia, Egypt, China, Indus Valley)	qytetërimi të luginave të lumenjve (Mesopotami, Egjipt, Kinë, lugina e Indit)
Rome	Romë
Roosevelt Corollary	Konkluzioni i Ruzveltit
Roosevelt's Executive Order 8802	urdhri ekzekutiv nr. 8802 i Ruzveltit
Roosevelt's Treaty of Portsmouth	Traktati i Portsmouthit i Ruzveltit

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
S	
scandals	skandale
scholars	studiues
scientific	shkencor
sculpture	skulpturë
secession	shkëputje/ndarje/secesion
Second Continental Congress	Kongresi i Dytë Kontinental
secondary sources	burime dytësore
sectional	lokal/seksional/krahinor
sedition	kryengritje/rebelim
Sedition Act of 1918	ligji për rebelimet i vitit 1918
segregation	segregim/ ndarje
self-government	vetëqeverisje
Senate	Senati
separation of powers	ndarje e pushteteve
separatism	separatizëm
settlement houses	streha
sharecropping	ndarje e të korrave/gjysmatari
Shay's Rebellion	Revolta e fermerëve (e Shejit)
shelter	strehë/strehoj
Sherman Antitrust Act	Ligji antritrust i Shermanit
significance	domethënie/rëndësi
skilled workers	punëtorë të zotë/punëtorë të kualifikuar
social commentary	kronikë sociale
social sciences (anthropology, economics, geography, history, political science, psychology and sociology)	shkenca sociale (antropologji, ekonomi, gjeografi, histori, shkencë politike, psikologji dhe sociologji)
social scientific method	metodë socialshkencore
social security	sigurim shoqëror
socialism	socializëm
Socialist Party	Partia Socialiste
sociology	sociologji
soup kitchen	mensë për të varfrit
Southwest	jugperëndim
Soviet Union	Bashkimi Sovjetik
Spanish-American War	lufta amerikano-spanjolle
spatial organization	organizim hapësinor
sphere of influence	sferë influence/sferë ndikimi
spiritual beliefs	besime shpirtërore
"spoils system"	"sistem patronazhi"
Stamp Act	ligji "Për pullat postare"
standard of living	standard jetese
state's rights	pushtet shtetëror
states' rights	pushtete shtetërore
status quo	status quo
statutes	statute
steel	çelik

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
stock market	bursë
stock market crash	rënie e bursës
strategy	strategji
sub-Saharan Africa	Afrikë Nën-Sahariane
suffrage	e drejtë vote
Supreme Court decision	vendim i Gjykatës së Lartë
T	
Tammany Hall	Tammany Hall
tariff	tarifë
tariffs	tarifa
tax	taksë
temperance	përmbajtje/antialkoolizëm
territorial expansion	zgjerim territorial
territory	territor
three-fifths compromise	kompromis me tre-të-pestat
timeframes	harqe kohore
totalitarian	totalitar
totalitarian societies	shoqëri totalitare
Townsend Plan	Plani i Taunsendit
trade	tregti
Treaties (Citizen Genet, Jay and Pinckney)	Traktate (Citizen Genet, Jay dhe Pinckney)
treaty	traktat
trends	tendenca
triangular trade	tregti trepalëshe
tribe	fis
Truman Doctrine	Doktrina e Trumanit
trust	trust
trusts	truste
Tweed Ring	rrjeti i Tweed
U	
underground railroad	hekurudhë e nëndheshme
unemployment	papunësi
Union	bashkim
unionize	ngre një sindikatë
United Nations	Kombet e Bashkuara
United Nations Universal Declaration of Human Rights	Deklarata Universale e Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Njeriut
V	
Versailles Treaty	Traktati i Versajës
Veterans Day	Dita e Veteranëve
veto	veto
Vietnam War	lufta e Vietnamit
village	fshat

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
W	
wage	pagesë
wages	pagesa
Wagner Act	ligji i Vagnerit
War Bonds	obligacione të huasë së luftës
War of 1812	lufta e vitit 1812
Warsaw Pact	Pakti i Varshavës
waterway	rrugë ujore
Western Hemisphere	hemisfera perëndimore
westward expansion	zgjerim drejt perëndimit
westward migration	migrim drejt perëndimit
Whiskey Rebellion	Revolta e Uiskit
white collar	nëpunës
white collar employees	nëpunës zyre
women’s rights	të drejta të grave
women’ suffrage	e drejtë e grave për të votuar
workforce	forcë punëtore
working conditions	kushte pune
Works Progress Administration	Works Progress Administration
World Court	Gjykata Botërore
world power	fuqi ndërkombëtare
World War I	Lufta e Parë Botërore
World War II	Lufta e Dytë Botërore
worldviews	botëkuptime
Y	
Yalta Conference	Konferenca e Jaltës
“yellow journalism”	"shtyp i verdhë"